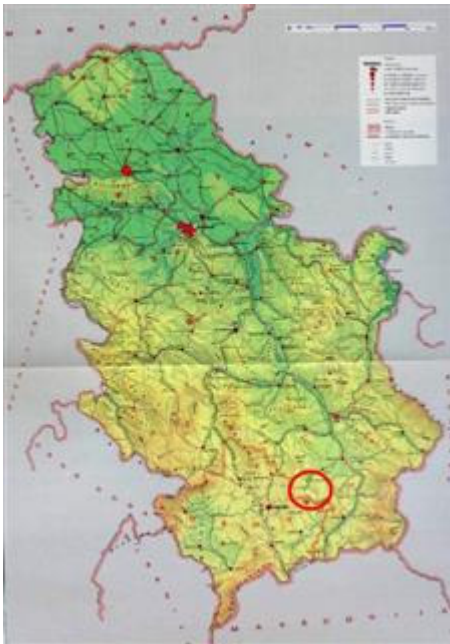

M e d v e đ a

Opština Medveđa nalazi se u sklopu planinsko-kotlinske oblasti Srbije, u gornjem toku reke Jablanice. Na prostoru od 524,24 km² u 44 naselja živi 10.760 stanovnika, po nacionalnoj strukturi Srba 7.163 ili 66,57%, Crnogoraca 372 ili 3,46%, Albanaca 2.816 ili 26,17%, Roma 108 ili 1%, a ostali deo čine Bošnjaci, Muslimani, Mađari, Makedonci, Goranci, Rusini, Hrvati itd.

Nalazi se između opština Kuršumlije, Bojnika, Lebana, Podujeva, Kosovske Kamenice i Prištine. Područje opštine Medveđa pripada brdsko-planinskoj oblasti (91,10% površine odnosno 488 km² je u intervalu od 400-1200 m nadmorske visine).

Opština Medveđa pripada krugu dvadeset četiri najnerazvijenijih opština u Republici, odnosno od 115 opština bez Autonomnih pokrajina nalazi se na 111 mestu po nerazvijenosti. U opštini je u toku proces demografskog pražnjenja, intenzivne emigracije stanovništva. Tokom čitavog četrdesetogodišnjeg perioda ova opština suočena je sa visokom stopom iseljavanja, negativnim prirodnim priraštajem stanovništva i stalnim negativnim promenama u populacionoj strukturi. Nerazvijenost opštine Medveđa nije relativnog, već suštinskog karaktera, koja se u pojedinim domenima graniči sa krajnjom zaostalošću (naročito imajući u vidu izgrađenost i opremljenost infrastrukturnih objekata, pre svega putne i elektroenergetske mreže, kao i isto tako nizak nivo razvijenosti ostale privrede, socijalne i komunalne infrastrukture).

P r i v r e d a

Celokupna privreda u opštini Medveđa nalazi se u veoma lošem stanju i može se reći da je većina preduzeća u kolapsu. U društvenim preduzećima u radnom odnosu nalazi se 894 radnika, u vanprivredi i društvenim delatnostima 680 radnika, tako da je ukupno 1574 zaposlenih radnika.

Od ovog broja zbog neiskorišćenosti kapaciteta a i zastarele tehnike 1/3 zaposlenih ne radi, dok ostali broj radi sa nepunim radnim vremenom.

Broj radnika koji čekaju na tržištu rada je oko 1338. Ova cifra se nažalost stalno uvećava i ako se nastavi sa ovakvim stanjem u privredi i vanprivredi će biti znatno veća.

U većini preduzeća u poslednjih 5-7 godina isplata zarada vršena je bez uplaćivanja socijalnog i penzijskog osiguranja, što ima za posledicu nemogućnost regulisanja prava na penziju i druga prava socijalnog osiguranja.

U poslednjih godinu dana privreda na području opštine Medveđa ne radi i ako su neka od tih preduzeća bila nosilac razvoja opštine Medveđa u ranijem periodu, a stanje u pojedinim preduzećima izgleda ovako:

1. **DP Rudnik i flotacija "Lece" Medveđa** – ima 209 zaposlenih radnika i bavi se preradom olovno-cinkane rude. Ovo preduzeće ne radi zbog nedostatka obrtnih sredstava.
2. **DP "Nitekst" Niš pogon "Tkačnica ručno-čvorovanih tepiha" u Medveđi**, bavi se proizvodnjom ručno-čvorovanih tepiha i zapošljava 126 radnika. Ovo preduzeće ne radi poslednjih 2-3 meseca za koji i zarade nisu isplaćene.
3. **"Zdravlje" Leskovac** – Fabrika plastičnih špriceva Gazdare – ova fabrika se bavi proizvodnjom plastičnih špriceva i zapošljava 91 radnika.
4. **"Termovent" Beograd – Zavisno preduzeće "Medveđa" Medveđa** – bavi se proizvodnjom termo-tehničke opreme i zapošljava 98 radnika koji u poslednjih godinu dana nisu primili zarade zbog čega su obustavili rad.
5. **RH Centar "Sijarinska Banja" u Sijarinskoj Banji**, bavi se pružanjem zdravstvenih i turističkih usluga. Zapošljava 136 radnika koji za sada redovno primaju zarade.
6. **DP "Tularka" Tulare** bavi se proizvodnjom radnih odela. Zapošljava 58 radnika koji u poslednjih godinu dana neredovno primaju zarade.
7. **Poljoprivredno preduzeće "Gornja Jablanica" Medveđa**, bavi se proizvodnjom poljoprivrednih proizvoda. Zapošljava 25 radnika za koje u poslednjih 7 godina nisu uplaćeni doprinosi za socijalno i penzijsko osiguranje.
8. **Trgovinsko preduzeće "Progres Prom" Medveđa** bavi se trgovinom na veliko i malo i zapošljava 37 radnika. Ovo preduzeće se nalazi u stečaju i radi u otežanim uslovima jer nedostaju obrtna sredstva.
9. **ICI Inžinjeri Lece**, bavi se proizvodnjom malih transformatora i elektroopreme. Zapošljava 15 radnika kojima skoro od osnivanja 1998. godine nisu isplaćene zarade kao ni doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Opština Medveđa raspolaže raznovrsnim prirodnim resursima, koji nisu dovoljno valorizovani, ali koji predstavljaju dobru osnovu za brži i uspešniji ekonomski razvoj ove privredno nerazvijene sredine.

Posebni prirodni potencijali postoje za razvoj poljoprivrede. mada je njeno funkcionisanje trenutno svedeno pretežno na individualni sektor.

Pod šumama je 45,1% ukupne teritorije opštine, dok poljoprivredno zemljište obuhvata 43,5% teritorije i prostire se na 23.000 hektara.

Ekonomska zaostalost ovoga kraja ostavila je negativne posledice u mnogim životnim segmentima pa i u poljoprivredi, tako da je eksploatacija šuma svedena na Javno preduzeće "Srbija- šume", a delimično na privatno preduzetništvo, što je daleko od potencijala i potreba ove sredine.

Privatno preduzetništvo

Na području opštine Medveđa registrovano je 7 privatnih preduzeća koja se uglavnom bave trgovinom i preradom i prometom drvne mase. U ovim preduzećima je zapošljeno 18 lica. Za nastavak rada u ovim preduzećima neophodna je pomoć šire društvene zajednice u vidu kredita.

U okviru privatnog preduzetništva na području opštine Medveđa registrovano je 141 samostalna radnja u kojima privatni preduzetnici svojim radom i imovino m obavljaju samostalnu delatnost. Većina radnji je osnovana kao dopunska delatnost, a ukupan broj zapošljenih je 182.

Broj registrovnih radnji odnosi se na sledeće delatnosti:

- Samostalne trgovinske radnje	63
- Samostalne ugostiteljske radnje	18
- Samostalne taksi rade	11
- Samostalne autoprevozničke radnje	11
- Samostalne radnje za knjigovodstvene usluge	3
- Samostalne zanatske radnje	35

K u l t u r a

Sredstvima Vlade Republike Srbije u Medveđi je sagrađen Dom kulture u čijem sastavu se nalazi moderna bio bioskopska sala sa 300 mesta i biblioteka koja sadrži 27.500 monografskih izdanja i oko 3.000 knjiga na Albanskom jeziku, oko 300 naslova zavičajnog fonda, 110 časopisa itd.

U cilju bolje infomisanosti građana opštine Medveđa pored privatnog Radija "M", Skupština opštine Medveđa osnovala je i JP "Radio Medveđu".

Od drugih kulturno-zabavnih događaja u periodu od 15.07. do 02.08. u Sijarinskoj banji tradicionalno se organizuju "Gejzerske noći".

Fizička kultura opštine je izuzetno razvijena, tako da značajne rezultate beleže fudbalski i košarkaški klub a posebno značajne rezultate i na međunarodnom nivou postiže karate klub.

U cilju dalje razvijanja fizičke kulture tradicionalno se organizuju turniri u malom fudbalu u svim većim mestima opštine Medveđa.

Opština Medveđa je multikonfesionalna tako da postoji niz verskih objekata od kojih poseban značaj ima pravoslavna Crkva u Medveđi i džamija u Sijarinskoj banji koje su izgrađene u 19. veku sredstvima Kralja Milana Obrenovića. Trenutno je u toku rekonstrukcija postojećih i izgradnja novih verskih objekata na teritoriji cele opštine.

Urađena je moderna hala sportova sa ukupno 250 mesta. Izgrađeni su tereni za male sportove u Rujkovcu, Negosavlju, Gazdaru, Lece, Tularu, Bučumetu i Tupalu.

Z d r a v s t v o

Radi što bolje i efikasnije zdravstvene zaštite stanovnika opštine Medveđa pored Doma zdravlja u Medveđi i zdravstvenog centra u Sijarinskoj banji formirano je i 5 ambulanti na terenu.

Broj uposlenih u oblasti zdravstva je 82. Dom zdravlja u Medveđi raspolaže relativno modernim uređajima, mada ima potreba za nizom novih medicinskih uređaja kako u Medveđi, tako i u drugim mestima.

Izvršena je adaptacija Doma zdravlja u Medveđi i ambulanata na terenu.

P r o s v e t a

Što se tiče prosvete na teritoriji opštine Medveđa postoji: jedna srednja Tehnička škola "Nikola Tesla", koju pohađa 410 učenika, i 6 Osnovnih škola,

- Osnovna škola "Gornja Jablanica" u Medveđi, koju pohađa 528 učenika i ima 50 uposlenih,
- Osnovna škola "Radovan Kovačević – Maksim" u Lecu, koju pohađa 70 učenika i ima 25 uposlenih,
- Osnovna škola "Partizanski dom" u Bučumetu, koju pohađa 42 učenika i ima 16 uposlenih,
- Osnovna škola "Zejnel Ajdinović – Toša", u Tupalu koju pohađa 36 učenika i 15 uposlenih,
- Osnovna škola "Vladimir Bukilić", u Tularu, koju pohađa 53 učenika i 25 zaposlenih,
- Osnovna škola "Sijarinska banja" u Sijarinskoj banji, koju pohađa 112 učenika na srpskom i albanskom jeziku i 49 uposlenih.

Za dnevni boravak dece obrazovane su dečje ustanove i to:

- Predškolska ustanova "Mladost" u Medveđi, raspolaže kapacitetom od 120 mesta, a ukupno upošljava 26 radnika. Za smeštaj dece van Medveđe formirana su isturena odeljenja Predškolske ustanove "Mladost" i to u:
 - Rujkovcu,
 - Tularu,
 - Sijarinskoj banji (dve grupe na srpskom i albanskom),
 - Lecu,
 - Gazdaru i
 - Tupalu.

I n f r a s t r u k t u r a

Opština Medveđa je imala nizak stepen razvijenosti infrastrukturnih objekata, ali se poslednjih par godina izuzetno napredovalo u izgradnji infrastrukture i to: puteva,

vodovoda, kanalizacionih sistema, mostova, telefonizacije i rekonstrukcija trafo-stanica NN i VN elektromreže.

Putevi

Izvršeno je asfaltiranje na teritoriji opštine Medveđa u dužini od 105 km.
Probijanje i nasipanje puteva u dužini od 72 km.
Izgradnja i adaptacija ulica u Medveđi i Sijarinskoj banji u dužini od 5 km.

Mostovi

Izgrađeno je 8 mostava u dužini od 115 m.

Vodovod

Na izvorištu sirove vode "Batakovići" u Medveđi izgrađena su 3 nova bunara, čime je znatno povećana količina vode.

Izgrađeni su vodovodi za naselje Gazdare, Negosavlje, Maćedonce, G. Maćedonce, Tulare, Brusaci i Čokotance, u dužini od 21 km. A u pripremi je dokumentacija za nastavak izgradnje vodovoda za naselja Crni Vrh, Lece, Sijarinska banja i dr.

Kanalizacija

Urađena je kanalizacija i atmosferska kanalizacija u dužini od 7 km.

Elektrifikacija

Urađena je rekonstrukcija trafo-stanica niskonaponske i visokonaponske elektro mreže u dužini od 25 km.

Stambene zgrade

Za potrebe građana Medveđe izgrađene su dve stambene zgrade sa ukupno 72 stana.

Telefonizacija

Za potrebe građana Sijarinske banje izvršena je rekonstrukcija telefonske centrale i doveden nov telefonski kabal od Medveđe.

Takođe je, izvršeno instaliranje mobilne telefonije na teritoriji čitave opštine.

Na području opštine Medveđa, izgrađena je centrala sa kompletnom PTT mrežom u Sijarinskoj banji. Položen je kabal TF od Medveđe do Maćedonca u dužini od 5 km.

Na postojeću centralu u Medveđi priključeno je 120 novih priključaka, tako da telefonska komunikacija sa ostalim delovima zemlje i van nje je 100% poboljšana.

Turizam i prirodne lepote

Sijarinska banja, koja se nalazi na 50 km od Leskovca, 70 km od Prištine i na 10 km od Medveđe, sa svim svojim potencijalima i prirodnim bogatstvima, predstavlja pravi oslonac za razvoj turizma.

Nosilac turističkog razvoja je Zavod za specijalizovanu rehabilitaciju "Gejzer" u Sijarinskoj banji. Najveći potencijali su mineralni izvori, kojih je 18 u dužini od 800 metara.

Sijarinska banja leči veliki broj bolesti i oboljenja koštano-mišićnog sistema. Posebno leči razne vrste reumatizma, artroze, spondiloze, stanja posle povreda i ranjavanja, išijas, lumbago, stomačna oboljenja i bolesti creva, loše varenje, nadimanje stomaka, zatvor, slabi apetit, povećanu ili smanjenu kiselinu, šuljeve, bolesti bubrega i mokraćnih puteva, pesak u mokraćnim kanalima, stanje posle razbijanja ili hirurškog odstranjenja kamena, upale mokraćnih puteva.

Pored toga, leči bolesti jetre, žučnih puteva i pankreasa, hronične upale žučne kese, hronični hepatitis. Uz to, leči ginekološka oboljenja, zapaljive procese i izvesne oblike steriliteta. Značajan je udeo u lečenju plućnih bolesti, neuroze, psihofizičke iscrpljenosti, blaže, srednje i teže oblike šećerne bolesti i konjuktivitisa.

U hotelu "Gejzer" visoke "B" kategorije ima 277 ležajeva u apartmanima, jedno i dvokrevetnim sobama sa kupatilom. Postoji više salona za dnevni boravak, TV i šah sala, zatvoreni bazen za kupanje i rekreaciju.

U hotelu se nalazi medicinski blok sa najsavremenijom medicinskom opremom za hidroterapiju, terapiju blatom, elektroterapiju, kinezi terapiju, inhaliranje i za tople kure lekovitom vodom.

Zagrevanje hotelskog i medicinskog prostora vrši se putem postojećih izvora tople vode tako da je u najhladnijim zimskim danima temperatura vazduha u hotelu iznad 20 stepeni.

Pored hotelskog smeštaja u Sijarinskoj banji ima oko 1.500 mesta ležajeva u privatnom sektoru, što ne zadovoljava u potpunosti potrebe banjskog lečenja i gostiju koji borave u ovom mestu tokom čitave godine.

Reprezentativni smeštajni i zdravstveni kapaciteti Sijarinske banje u potpunosti odgovaraju savremenim zahtevima turističke i zdravstvene potražnje.

Poseban raritet i specifičnu turističku atrakciju predstavlja Gejzer u Sijarinskoj banji, jedinstvena i na daleko čuvena i poznata prirodna tvorevina.

Ogromni su potencijali podzemnih voda čija su ispitivanja u toku.

U Sijarinskoj banji postoji 26 registrovanih izvora, od kojih 18 imaju terapijsku vrednost. Voda pojedinih izvora po svom hemijskom sastavu je različita: alkalna, kisela, gvoždevita, sa temperaturom od 68 do 76 stepeni.

Posebnu istorijsku, kulturnu i turističku vrednost ovoga kraja čine ostaci Caričinog grada koji je izgradio Justinijan u Prvom veku nove ere. Iskopine i ostaci Caričinog grada nalaze se na oko 25 km od Medveđe, u opštini Lebane.

Na području opštine nalazi se veći broj Pravoslavnih crkava iz ranovizantijskog i kasnijih perioda, kao i dve džamije.

Ovo područje je uvek bilo veoma tranzitno i posećeno tako da ima brojnih ostataka naše bogate istorijske i kulturne prošlosti.

Izgradnja turističkih i pratećih objekata (hotela "B" kategorije i sportsko-rekreativnog centra), izgradnja fabrike mineralne vode i bezalkoholnih pića, izgradnja staklenika i toplih leja, uz dalju izgradnju putne, elektroenergetske, vodoprivredne i komunalne infrastrukture, stvoriće realne predispozicije za brži razvoj banjskog,

zdravstveno-rekreativnog, izletničkog i tranzitnog turizma i za razvoj čitavog Gornjojablaničkog kraja.

Specifičan i veoma povoljan geografski položaj opštine, obilje prirodnih bogatstava, pre svega šumski i poljoprivredni fond, daju osnova da ova zdrava životna sredina ima sve preduslove za dalji razvoj seoskog turizma i za proizvodnju zdrave hrane.

Opština raspolaže sa većim brojem ugostiteljskih objekata (restorani, kafane, bifei, picerije, kafići) gde se služe nacionalna jela i pića, kao i čuveni specijaliteti ovoga kraja (domaća šljivovica i prepečenica, jagnjeće i svinjsko pečenje, leskovački specijaliteti). To su objekti koji su uvek dostupni, ne samo mladima već i drugim gostima, za kvalitetnu hranu, zabavu i odmor.

U opštinskom centru funkcionišu nekoliko javnih preduzeća i ustanova preko kojih ova lokalna samouprava ostvaruje poslove iz okvira svoje nadležnosti za potrebe građana i opštine u celini.

A U T O R I :

PRESEDNIK SKUPŠTINE
Dr. Dragan Anđelković, s.r.

PRESEDNIK OPŠTINE,
Slobodan Drašković, s. r.

ŠEF SLUŽBE
ZA SKUPŠTINSKE I ZAJEDNIČKE POSLOVE
Milutin Vuković - Dile

Telefoni za kontakt:
016/ 891 - 138
016/ 891 - 153, lokal 112
Mob. 063/ 85-06-701